

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 11. oktober 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Dorthea Bisgaard Vase
Sagsnr.: 2021-0030-6584
Dok.: 2127970

Besvarelse af spørgsmål nr. 1593 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1593 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. september 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Britt Bager (KF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1593 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, hvad den mest almindelige straf for en overtrædelse af et tilhold i en sag om stalking er? Ministeren bedes sende en oversigt fordelt på andel og antal for de seneste fem år.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Det følger af tilholdslovens § 21, stk. 1, at den, der forsætligt overtræder et tilhold, et opholdsforbud efter § 3 eller en bortvisning efter § 7, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Det følger endvidere af tilholdslovens § 21, stk. 2, at det ved fastsættelse af straf skal indgå som en skærpende omstændighed, hvis forholdet har udgjort et led i en systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane – såkaldt ”stalking”.

Det beror på de konkrete omstændigheder i sagen, hvilken straf der udmåles for overtrædelse af et tilhold. Strafferammen på indtil 2 års fængsel rummer således også særlig grove overtrædelser eller et stort antal overtrædelser til samtidig pådømmelse.

Rigsadvokaten har fastsat retningslinjer for anvendelsen af tilholdsloven. Det fremgår således af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om tilhold, opholdsforbud og bortvisning punkt 5.1, at straffen for ”stalking” som udgangspunkt er ubetinget fængsel. Det fremgår endvidere af samme afsnit, at anklagemyndigheden generelt skal være opmærksom på mulighederne for nuancering af straffen for overtrædelse af (straks)tilhold, opholdsforbud og bortvisning, således at der tages hensyn til den konkrete grovhed i det enkelte tilfælde, herunder hensyn til den belastning som den forurettede har været udsat for.

For så vidt angår straffniveauet, skal det bemærkes, at der er tale om sager af meget forskellig karakter, omfang og grovhed. Dette skyldes bl.a., at tiltalte i mange sager om overtrædelse af et forbud efter tilholdsloven tillige er dømt for andre strafbare forhold, som f.eks. vold og trusler. Hertil kan det oplyses, at straffniveauet i sager, hvor der alene er dømt for overtrædelse af forbud efter tilholdsloven, i praksis ses at være på mellem 40 dage og 4 måneders fængsel. I sager, hvor der er dømt for overtrædelser af forbud efter tilholdsloven under skærpende omstændigheder, jf. tilholdslovens § 21, stk. 2, og for overtrædelser

af straffeloven, ses der i praksis at være udmålt straffe på mellem 30 dage og 3 år og 3 måneders fængsel.

Som eksempler fra retspraksis kan nævnes Højesterets dom af 3. april 2019, som gengivet i U 2019.1968 H, hvor tiltalte, som led i en systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane (stalking) i 16 tilfælde havde overtrådt et tilhold mod at kontakte forurettede og dennes nærmeste og i 27 tilfælde havde overtrådt et forbud mod at opholde sig i området omkring forurettedes bopæl. Overtrædelserne blev begået i en periode på ca. 1 år og fortsatte, efter at tiltalte blev fremstillet i grundlovsforhør og løsladt og senere i en periode var varetægtsfængslet under sagen. Tiltalte var endvidere fundet skyldig i flere overtrædelser af bl.a. straffeloven. Tiltalte blev straffet med fængsel i 1 år og 3 måneder. Højesteret lagde vægt på forholdenes karakter, omfang og grovhed samt udstrækningen af den periode, hvori de blev begået, og at tiltalte fortsatte sin stalking efter at have været varetægtsfængslet.

Højesteret har ved dom af 3. april 2019, som gengivet i U 2019.2402H, udmålt en fængselsstraf på 3 måneder til en tiltalt, der som led i en systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane (stalking) i ca. 500 tilfælde havde overtrådt et tilhold mod direkte eller indirekte at kontakte forurettede eller medlemmer af hans familie. Overtrædelserne blev begået over en periode på ca. ni måneder. Højesteret lagde herved navnlig vægt på overtrædelsernes omfang og karakter, at de havde fundet sted over en længere periode og fortsatte efter de første sigtelser, og at tiltalte rettede henvendelse til forurettedes ægtefælle og børn, herunder hans datter, som tiltalte vidste var psykisk syg. Højesteret fandt, at i et tilfælde som det foreliggende, hvor tiltalte ikke tidligere var straffet af betydning for sagen, og hvor den udøvede forfølgelse eller chikane ikke havde været af en sådan karakter, at den var egnet til at fremkalde alvorlig frygt for liv eller helbred, at straffen som udgangspunkt ville kunne gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste. Da tiltalte navnlig på grund af sine psykiske lidelser ikke var egnet til samfundstjeneste, tiltrådte Højesteret, at straffen undtagelsesvis var gjort betinget uden vilkår om samfundstjeneste.

Rigsadvokaten kan derudover oplyse, at anklagemyndigheden i flere år har haft stort fokus på området. Anklagemyndigheden har således f.eks. fra 4. kvartal 2020 til udgangen af 1. halvår 2021 gennemført et tematilsyn med behandlingen af sager om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, hvor fokus har været på at nedbringe sagsbehandlingstiden på området yderligere samt følge op på tidligere iværksatte initiativer. Statsadvokaternes opsamling på tilsynet forventes at blive offentliggjort snarest muligt.

2. Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen af spørgsmålet trukket data fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) over antallet af fældende afgørelser vedrørende overtrædelse af tilhold, opholdsforbud og bortvisning fordelt på afgørelsestype i perioden fra den 1. januar 2016 til den 18. september 2021, jf. tabel 1 nedenfor. Det skal i den forbindelse bemærkes, at opgørelsen omfatter samtlige fældende afgørelser og således ikke alene afgørelser efter tilholdslovens § 21, stk. 2.

Tabel 1: Antal fældende afgørelser vedr. overtrædelse af tilhold mv., fordelt på år og afgørelsestype (opgjort på forhold)

Afgørelses- type	År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1 Dom		157	1.594	1.404	2.803	1.397	3.875
2 Idømt bøde		59	60	15	57	118	77
3 Dom/ken- delse - straf- felovens § 68- 70		234	656	978	410	265	327
4 Betinget dom		185	111	245	2.055	1.420	999
5 Betinget dom og bøde		2	1	3	-	64	34
6 Delvis be- tinget dom		90	538	271	3	2.014	242
7 Udeblivel- sesdom		49	30	55	20	16	30
8 Bødevedta- gelse i retten		21	13	9	48	81	6
9 Advarsel i retten		-	4	1	11	6	-
21 Afgjort med bødefo- relæg		43	53	78	129	103	184
40 Andet		4	-	2	3	3	4
66 Tiltalefra- fald uden vil- kår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 4)		16	35	19	77	102	48
67 Tiltalefra- fald uden vil- kår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 7)		110	13	8	22	85	63
70 Dom uden retsmøde		-	-	35	106	125	52
71 Tiltalefra- fald uden vil- kår (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 5)		1	-	-	-	-	1

Afgørelses- type	År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
76 Tiltale undladt med advarsel - straffeloven (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 1)		6	-	-	-	-	1
78 Tiltale undladt med advarsel - særlovg. (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 1 eller nr. 7)		-	1	-	-	-	-
Total		977	3.109	3.123	5.744	5.799	5.943

Bemærkninger:

Opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer.

Gerningskoderne er ”84451 Tilhold, overtrædelse af”, ”84454 Tilhold og opholdsforbud, overtrædelse af”, ”84455 Bortvisning og tilhold, overtrædelse af”, ”84457 Bortvisning, tilhold og opholdsforbud, overtrædelse af”.

Tallene er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Derfor er afgørelserne ikke nødvendigvis endelige.

Afgørelser er opgjort efter antal forhold. Det vil sige, hvor mange personer pr. journalnummer, der er blevet afgjort.

Dom anvendes til registrering af domme med ubetinget fængsel eller domme med kombination af bøde og frakendelse.

Andet anvendes til registrering af opdatering af afgørelser vedrørende U-15, meddelt tilhold og påbud/forbud mv.

Udeblivelsesdom anvendes til registrering af domme, hvor tiltalte ikke møder op i retten, og hvor der afsiges dom alligevel.

Data er opdateret den 18. september 2021.”